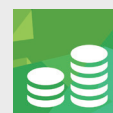

Különjelentés

A vámügyi informatikai rendszerek sorozatos késedelmői: mi okozott problémát?

(az EUMSZ 287. cikke (4) bekezdésének második albekezdése alapján)

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

AZ ELLENŐRZŐ CSOPORT

Ellenőrzéseinek eredményeit a Számvevőszék különjelentésekben mutatja be, amelyek egy adott költségvetési területhez kapcsolódó uniós szakpolitikákkal és programokkal, illetve az irányítással kapcsolatos kérdésekkel foglalkoznak. Hogy ellenőrzési munkája maximális hatást érjen el, témái megválasztásakor és feladatai megtervezésekor a Számvevőszék tekintetbe veszi a teljesítmény-, illetve szabályszerűségi kockázatokat, az érintett bevétel vagy kiadás nagyságát, a várható fejleményeket, valamint a politika és a nagyközönség érdeklődését.

Ezt a teljesítmény-ellenőrzést az uniós finanszírozásra és igazgatásra szakosodott, Lazaros S. Lazarou számvevőszéki tag elnökölte V. Kamara végezte. Az ellenőrzést Eva Lindström számvevőszéki tag vezette Katharina Bryan kabinetfőnök és Johan Stålhammar kabinetattasé, Alberto Gasperoni ügyvezető, José Parente feladatfelelős, valamint Jitka Benešová, Josef Edelmann és Ilze Ozola számvevők támogatásával.

Balról jobbra: Jitka Benešová, Alberto Gasperoni, Ilze Ozola, José Parente, Eva Lindström, Johan Stålhammar, Katharina Bryan, Josef Edelmann.

TARTALOMJEGYZÉK

	Bekezdés
Rövidítések	
Glosszárium	
Összefoglaló	I–V
Bevezetés	1–11
A vámunió az Európai Unió egységes piacának egyik pillére	1–3
A vámunió modernizálása 2003 óta szerepel uniós napirenden	4–7
A Vám 2020 program a szükséges informatikai rendszerek végrehajtásának jelenlegi pénzügyi eszköze	8–10
A vámunióban az informatikai rendszerek végrehajtásának irányítása többszintű	11
Az ellenőrzés hatóköre és módszere	12–15
Észrevételek	16–47
Az új vámügyi informatikai rendszerek végrehajtása sorozatos késedelmet szenvedett	16–22
Az Uniós Vámkódexhez szükséges főbb informatikai rendszerek közül néhánynak a kiépítését 2020 utánra halasztották	19–21
Fennáll a kockázata annak, hogy az újonnan javasolt 2025-ös határidő nem teljesül	22
A késedelmek fő oka a változó tartalom, a hozzárendelt erőforrások elégtelensége és a hosszadalmas döntéshozatali eljárás volt	23–40
A Bizottság késedelmesen jelentette a késedelmeket	37–40
Nem az eredetileg kiválasztott fejlesztési megközelítés bizonyult a legköltséghatékonyabbnak	41–42
A Vám 2020 program célkitűzései és jelentéstételi rendelkezései nem alkalmasak az informatikai rendszerek végrehajtásának nyomon követésére	43–47
Következtetések és ajánlások	48–50

I. melléklet. Az informatikai projektek ismertetése

II. melléklet. Az egyes informatikai projektek teljesítéséhez szükséges további évek száma az eredeti tervekhez képest

A Bizottság válaszai

RÖVIDÍTÉSEK

CPG: Vámpolitikai Csoport

DG TAXUD: Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság

ECCG: Elektronikusvám-koordinációs Csoport

EIS: Európai információs rendszerek

IT: Információtechnológia

MCC: Modernizált Vámkódex

PMF: Teljesítménymérési keret

TCG: Kereskedelmi Kapcsolattartó Csoport

UCC: Uniós Vámkódex

GLOSSZÁRIUM

A jelentésben említett informatikai projekteket az **I. melléklet** ismerteti.

A Vám 2020 programról szóló eredményjelentés: Éves jelentés, amely az 1294/2013/EU rendelet 17. cikke értelmében nyomon követi a program végrehajtását.

Az elektronikus vámrendszerről szóló eredményjelentés: Éves jelentés, amely a 70/2008/EK határozat 12. cikke értelmében a papírintes vámügyi környezettel kapcsolatos eredményeket értékeli.

Az informatikai rendszerek nemzeti összetevői (nem uniós összetevők): Az informatikai rendszerek minden olyan összetevője, amelyet nem határoztak meg uniós összetevőként (az 1294/2013/EU rendelet II. mellékletének C. szakasza). A nem uniós összetevők beszerzésének, fejlesztésének, üzembe helyezésének, karbantartásának és napi üzemeltetésének költségeit a tagállamok állják.

Az informatikai rendszerek uniós összetevői (uniós összetevők): Az informatikai rendszerek támogatására szolgáló olyan eszközök (például hardver, szoftver, hálózati kapcsolatok) és szolgáltatások, amelyek közösek a részt vevő országokban (az 1294/2013/EU rendelet II. mellékletének B. szakasza). Az uniós összetevők beszerzésének, fejlesztésének, üzembe helyezésének, karbantartásának és napi üzemeltetésének költségeit az Unió viseli.

Az Uniós Vámkódex munkaprogramja: A munkaprogramot az UCC 280. cikke értelmében hozták létre. Tartalmazza az elektronikus rendszerekhez kapcsolódó átmeneti intézkedéseket és azon ügyek ütemezését, amelyek esetében a rendszerek az UCC alkalmazásának időpontjában (2016. május 1-jén) még nem voltak működképesek.

Kereskedelmi képviselők: Gazdasági szereplők, például importőrök, vámügynökök, szállítási vállalkozások és logisztikai vállalkozások. Ezek a szereplők a Kereskedelmi Kapcsolattartó Csoport tagjai, amely a vámügyi kérdések és a vámpolitika végrehajtásával kapcsolatos, uniós szintű kereskedelmi konzultációkat szolgáló informális megbeszélések platformja.

Modernizált Vámkódex: 2008. június 24-én lépett hatályba, azzal a feltétellel, hogy legkésőbb 2013. június 24-től alkalmazandó. Alkalmazására azonban nem került sor, mivel hatályon kívül helyezték, és az Uniós Vámkódex lépett a helyébe.

Projekt tartalom: Ami egy projektben szerepel, illetve amit abból kizártak. A Projektvezetési Intézet a projekt tartalmát a következőképpen határozza meg: „Az a munka, amely egy meghatározott jellemzőkkel és funkciókkal rendelkező termék, szolgáltatás vagy eredmény létrehozásához szükséges.”

Szakértői csoport: A szakértői csoportok a Vám 2020 program közös fellépései által létrehozott eszközök, amelyek többféle módon: regionális, tematikus, ideiglenes vagy állandó alapon egyesítik a szakértelmet. A szóban forgó eszközök segítségével a tagállamok kibővíthetik együttműködésüket a szakpolitika végrehajtása során.

Teljesítménymérési keret: A Vám 2020 program eredményeit 86 mutató, köztük 68 output-/eredménymutató és 18 hatásmutató révén nyomon követő monitoringrendszer.

Többéves stratégiai terv: A Bizottság által a tagállamokkal partnerségben, az elektronikus vámkezelésről szóló határozat 8. cikkének (2) bekezdésével összhangban létrehozott irányítási és tervezési eszköz. Stratégiai keretet és mérföldköveket állapít meg az informatikai projektek koherens és eredményes irányításához.

Uniós Vámkódex: Átfogó keretet biztosít az uniós vámterületre vonatkozó, a kereskedelem mai sajátosságaihoz és kommunikációs eszközeihez igazított vámszabályokhoz és vámeljáráshoz. 2016. május 1-jén lépett hatályba, azonban bizonyos átmeneti rendelkezések továbbra is alkalmazandók, különösen a vámalakiságok tekintetében, amelyeknek az elektronikus rendszerekre való fokozatos átállása még zajlik.

Üzleti esettanulmányt és jövőképet tartalmazó dokumentum: Az eredeti informatikarendszer-fejlesztési projekt szakaszaira vonatkozó dokumentumok, amelyek az egyes projektek tartalmának részletes ismertetését tartalmazzák, és amelyek a műszaki informatikai munkálatok megindítására vonatkozó határozat előzményei.

ÖSSZEFOGLALÓ

- I. A vámunió az egységes piac egyik pillére. A vámeljáráásoknak az új információtechnológiai (informatikai) rendszerek fejlesztésén alapuló modernizálása az Európai Unió (EU) működésének fontos eleme. A szóban forgó modernizálásnak különösen a gazdasági aktivitást és növekedést kell fokoznia, valamint növelnie kell az uniós polgárok biztonságát és védelmét. Ezen előnyöknek meg kell adniuk a szükséges ösztönzőket a tagállamok számára a vámügyi informatikai rendszerekbe való beruházásra.
- II. A Bizottság elektronikus vámkezelésről szóló határozata, a modernizált Vámkódex (MCC), végül pedig az Uniós Vámkódex (UCC) utat nyitott a vámunió modernizálásához szükséges informatikai rendszerek előtt, és nagy vonalakban meghatározta ezeket. Az informatikai rendszerek uniós összetevőit a Vám 2020 program finanszírozza. A tagállamoknak kell kidolgoznia a kapcsolódó nemzeti összetevőket (nem uniós összetevők), és fizetnie a kapcsolódó költségeket. Az informatikai rendszerek végrehajtását többszintű döntéshozatali rendszer irányítja, amely számos szervre kiterjed.
- III. Ellenőrzésünk azt vizsgálta, hogy a Vám 2020 program a kapcsolódó vámügyi jogszabályokkal együtt várhatóan megvalósítja-e az uniós vámügyi műveletek fejlesztéséhez szükséges informatikai rendszereket. A szóban forgó ellenőrzést a végrehajtási szakaszban végeztük el, hogy észrevételeket tehessünk a 2021-ben kezdődő, következő vámügyi programról szóló megbeszélésekhez. Megvizsgáltuk, hogy a program biztosítja-e, hogy az informatikai rendszereket a vonatkozó határidők betartásával vezessék be, adott esetben pedig meghatároztuk a késedelem okait. Az ellenőrzésre elsősorban a Bizottság dokumentumai, szakbizottsági és munkacsoporti jegyzőkönyvek és jelentések, valamint a tagállamoknak megküldött felmérés eredményei alapján került sor.
- IV. Azt állapítottuk meg, hogy a vámunió új informatikai rendszereinek bevezetése számos késedelmet szenvedett, ezért az UCC-ben meghatározott 2020. évi határidőig a legfontosabb rendszerek közül több nem lesz elérhető. A késedelmeket különféle tényezők okozták, különösen a következők: a projektterv megváltoztatása, az Unió és a tagállamok által hozzárendelt erőforrások elégtelensége, valamint a többszintű irányítási struktúra miatti hosszadalmas döntéshozatali eljárás. Azt is megállapítottuk, hogy a Bizottság nem számolt

be megfelelően a késedelmekről, valamint hogy a Vám 2020 program célkitűzései és jelentéstételi rendszere nem alkalmasak az informatikai rendszerek végrehajtásának nyomon követésére. Az informatikai rendszerek fejlesztését eredetileg nagy részben decentralizálták, hogy csökkentsék a mulasztás kockázatát, ez azonban a hatékonyság csökkentésével járt.

V. A következőket javasoljuk a Bizottságnak:

- a) tegyen javaslatot arra, hogy a következő vámügyi program célkitűzései kifejezetten a kifejlesztendő tervezett informatikai rendszerekhez kapcsolódjanak, valamint tegyen javaslatot precíz és mérhető célkitűzésekre;
- b) gondoskodjon arról, hogy megfelelően figyelembe veszik a korábbi programok tanulságait, és biztosítson megfelelő információkat a tagállamok számára ahhoz, hogy megfelelő időn belül tájékoztatáson alapuló döntést hozhassanak a projekt tartalomról;
- c) kövesse nyomon annak kockázatait, hogy egy tagállam adott esetben nem képes a nemzeti összetevők végrehajtására kitűzött határidőket teljesíteni, valamint korai szakaszban határozzon meg lehetséges megoldásokat és segítse elő ezek nemzeti szintű alkalmazását; továbbá mozdítsa elő az együttműködésen alapuló informatikai fejlesztések szélesebb körű használatát;
- d) egyszerűsítse a vámügyi informatikai rendszerek fejlesztésének irányítását a tagállamokkal való hatékonyabb és gyorsabb kommunikáció biztosításával, például annak révén, hogy további információcsere-megoldásokat alkalmaz a határozatok haladéktalan meghozatalának lehetővé tételére céljából;
- e) időben és átlátható módon tájékoztassa az informatikai rendszerek uniós és tagállami szintű végrehajtásával foglalkozó valamennyi érdekelt felet az uniós és nemzeti összetevők végrehajtásával és a vonatkozó kiadásokkal kapcsolatos késedelmekről, továbbá határozzon meg megfelelő jelentéstételi rendszereket és mutatókat a végrehajtás általános szintjéről és az egyes projektekről.

BEVEZETÉS

A vámunió az Európai Unió egységes piacának egyik pillére

1. Az Európai Unió (EU) 2018-ban ünnepli a vámunió 50. évfordulóját. A vámunió lényege, hogy nincsenek vámok a tagállamok közötti belső határokon, valamint hogy közös vámokat állapítanak meg a harmadik országokból történő behozatalra.
2. Az Unió akkor tud jelentős kereskedelmi térségként működni, ha az áruk hatékonyan áramlanak a vámunióba és onnan kifelé, továbbá ha az áruk szabadon mozognak az egységes piac területén belül. A legfrissebb rendelkezésre álló statisztikák szerint a behozatal és a kivitel egyesített értéke mintegy 3,7 billió eurót tett ki¹. Ez alátámasztja a kereskedelem és a vámunió által az Unió jólétében játszott fontos szerepet.
3. Emellett a behozatalt terhelő vámok az Unió bevételének fontos részét képezik. Ezek összege 2017-ben 20,3 milliárd euró volt, ami az Unió teljes költségvetésének 15%-át tette ki.

¹ Forrás: Az Eurostat 2017. évi világkereskedelmi statisztikái.

A vámunió modernizálása 2003 óta szerepel uniós napirenden

4. Annak az igénynek, hogy a vámuniót modernizálni kell, több kulcsfontosságú szereplő is hangot adott, már annak létrehozásától kezdve. A fejlesztések körében szerepelnie kell a digitalizálásnak², a papírmentes környezet bevezetésének és a bürokrácia mérséklésének, ezáltal növelve a gazdasági aktivitást és növekedést. Növelnie kell továbbá az uniós polgárok biztonságát és védelmét, és lehetővé kell tennie a vámok hatékonyabb beszedését. Az uniós fogyasztók és vállalkozások jobb uniós kereskedelemről származó előnyei várhatóan ösztönzést adnak a tagállamok számára arra, hogy vámügyi információtechnológiai (informatikai) rendszerekbe ruházzanak be.

5. A Bizottság 2003-ban határozta meg azt a célkitűzést, hogy a vám és a kereskedelem terén egyszerű és papírmentes környezetet kell megvalósítani³. Az elektronikus vámkezelésről szóló határozat⁴ 2008-as közzététele még jobban hangsúlyozta e célkitűzés jelentőségét. 2008 júniusában lépett hatályba a Modernizált Vámkódex (MCC)⁵. Célja a vámunió modernizálása volt, és ennek keretében számos olyan informatikai rendszert fejlesztettek, amelyet 2013 júniusában terveztek teljes körűen üzembe helyezni. Az MCC-t a

² A digitalizációt a Vámigazgatások Világszervezete (WCO) is a modernizált vámügyek kulcsfontosságú elemének tekinti, hiszen digitális vámügyi érettségi modellt dolgozott ki.

³ Lásd „Az egyszerű és papírmentes vám- és kereskedelmi környezet” című, 2003. július 24-i bizottsági közleményt.

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 70/2008/EK határozata (2008. január 15.) a papírmentes vám- és kereskedelmi környezetről (HL L 23., 2008.1.26., 21. o.) (az elektronikus vámkezelésről szóló határozat).

⁵ A 2013. október 9-i 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletet (HL L 269., 2013.10.10., 1. o.) által hatályon kívül helyezett, a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 2008. április 23-i 450/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (Modernizált Vámkódex) (MCC) (HL L 145., 2008.6.4., 1. o.). Az MCC 2008. június 24-én lépett hatályba, azzal a feltétellel, hogy legkésőbb 2013. június 24-től alkalmazandó.

gyakorlatban különféle okokból, például a szükséges informatikai rendszerek végrehajtásának késedelmei miatt⁶ sohasem alkalmazták.

6. 2013 októberében fogadták el az Uniós Vámkódexet (UCC)⁷, amely az MCC-t váltotta fel, és amely szintén a papírmentes környezetre és az informatikai rendszereken alapuló információcserére történő áttérést tűzte ki célul. Az UCC 2016 májusától alkalmazandó, illetve az informatikai rendszerek végrehajtására vonatkozó, 2020 végéig tartó átmeneti időszakról rendelkezik. Az UCC-vel kapcsolatos informatikai rendszerek hasonlóak a korábban az MCC tekintetében előírtakhoz.

7. Az elektronikus vámkezelésről szóló határozat és az UCC követelményeinek való megfelelés érdekében a Bizottság stratégiai tervezési dokumentumokat hozott létre a kapcsolódó vámügyi informatikai rendszerek fejlesztéséhez: a többéves stratégiai tervet⁸ és az UCC munkaprogramját⁹. A többéves stratégiai terv figyelembe veszi az UCC munkaprogramjának végrehajtási menetrendjét, azonban további informatikai rendszerekről is rendelkezik, amelyek fejlesztést igényelnek.

⁶ Lásd: az Uniós Vámkódex létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslat (átdolgozás) (COM (2012) 64 final), amelyet a Bizottság 2012. február 20-án fogadott el.

⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 952/2013/EU rendelete (2013. október 9.) az Uniós Vámkódex létrehozásáról (átdolgozás) (HL L 269., 2013.10.10., 1. o.) (UCC-rendelet).

⁸ A többéves stratégiai terv a Bizottság által a tagállamokkal partnerségben, az elektronikus vámkezelésről szóló határozat 8. cikkének (2) bekezdésével összhangban létrehozott irányítási és tervezési eszköz. Stratégiai keretet és mérföldköveket állapít meg az informatikai projektek irányításához. Egyes módosításait jóváhagyásukat követően a DG TAXUD teszi közzé.

⁹ Az Uniós Vámkódexben előírt elektronikus rendszerek kifejlesztésére és telepítésére vonatkozó munkaprogram létrehozásáról szóló, 2016. április 11-i 2016/578/EU bizottsági végrehajtási határozat (HL L 99., 2016.4.15., 6. o.) (az UCC 2016. évi munkaprogramja) által hatályon kívül helyezett, az Uniós Vámkódex munkaprogramjának létrehozásáról szóló, 2014. április 29-i 2014/255/EU bizottsági végrehajtási határozat (HL L 134., 2014.5.7., 46. o.) (az UCC 2014. évi munkaprogramja).

A Vám 2020 program a szükséges informatikai rendszerek végrehajtásának jelenlegi pénzügyi eszköze

8. Az Unió finanszírozza a többéves stratégiai tervben jelzett új informatikai rendszerek kifejlesztését, továbbá a meglévő informatikai rendszerek általános vámügyi program keretében való karbantartását. A szóban forgó „Vám 2020” program¹⁰ finanszírozást biztosít az informatikai rendszerek uniós összetevői (uniós összetevők) számára. Ezek az informatikai rendszerek támogatására szolgáló olyan eszközök (például hardver, szoftver, hálózati kapcsolatok) és szolgáltatások, amelyek közösek az EU-ban és a részt vevő országokban. A tagállamoknak kell kidolgozniuk a nemzeti összetevőket (nem uniós összetevők), és viselniük a kapcsolódó költségeket¹¹.

9. A Bizottság célja a Vám 2020 program létrehozásával „a vámunió működésének és korszerűsítésének támogatása a belső piac megerősítése érdekében, a részt vevő országok, a vámhatóságok és a vámügyi tisztviselők közötti együttműködés révén”. A szóban forgó program teljes költségvetése hét évre 523 millió euró (vagyis évente kb. 75 millió euró)¹². A Vám 2020 a korábbi „Vám” programok folytatása, amelyek 1991-ben kezdődtek, és amelyek közül az utolsó 2013-ban zárult le. A Bizottság a 2021 és 2027 közötti többéves pénzügyi keretben 950 millió euró keretösszeget javasol a vámügyi programra.

10. A Vám 2020 költségvetésének háromnegyedét az informatikai kapacitásépítésre szánják, amelyet a Vám 2020 rendeletben európai információs rendszereknek neveznek. Ez a költségvetés a szóban forgó európai információs rendszerek uniós részének (uniós összetevők) fejlesztését, működését és karbantartását fedezi. A költségvetés fennmaradó

¹⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 1294/2013/EU rendelete (2013. december 11.) a 2014 és 2020 közötti időszakra szóló, európai uniós vámügyi cselekvési program (Vám 2020) létrehozásáról, valamint a 624/2007/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 209. o.).

¹¹ Egyes tagállamok az uniós strukturális alapokból finanszírozzák a szóban forgó költségek egy részét.

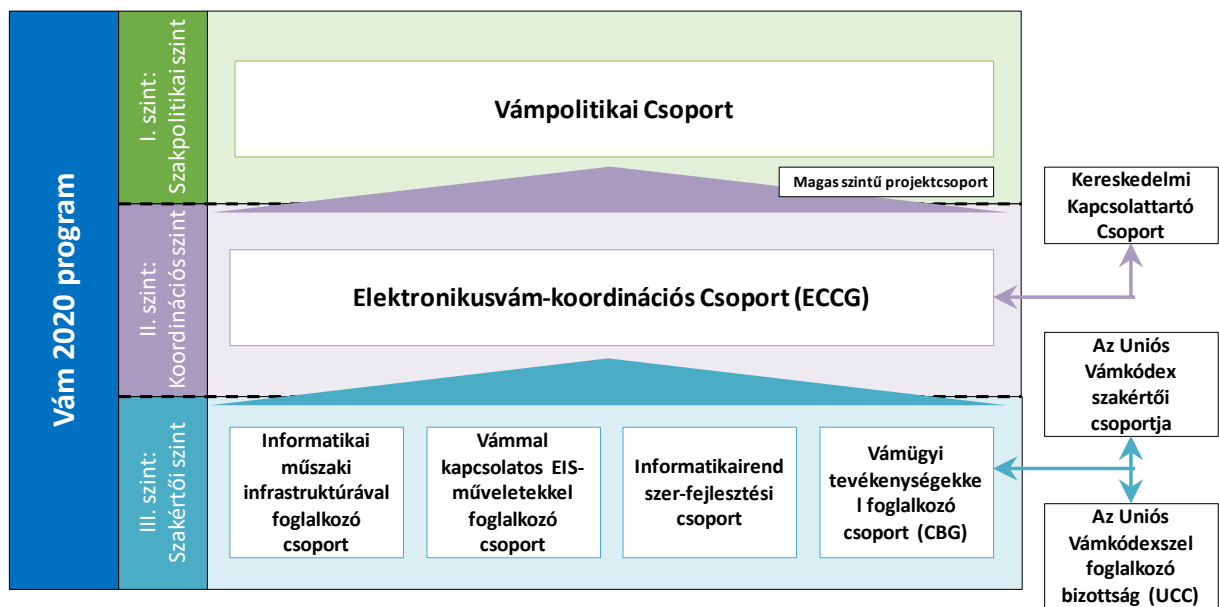
¹² A szóban forgó költségvetés nem tartalmazza a kizárólag a tagállamok által finanszírozott informatikai fejlesztéseket (nemzeti összetevők). A teljes rendszerköltségről nem tudunk beszámolni (lásd: **47. bekezdés**).

25%-át a vámunió működésével és modernizálásával kapcsolatos egyéb intézkedésekre, konkrétan közös intézkedésekre, valamint képzésre (úgy mint projektcsoportokra és szakértői csoportokra) szánják.

A vámunióban az informatikai rendszerek végrehajtásának irányítása többszintű

11. Az **1. ábra** ismerteti a vámunióban az informatikai rendszerek végrehajtásának irányítását. Az irányítás alapja több, egymással együttműködő szerv, köztük a Bizottság, a tagállamok és a kereskedelmi érdekcsoportok, konkrétan a Vámpolitikai Csoport (CPG), az Elektronikusvám-koordinációs Csoport (ECCG) és a Kereskedelmi Kapcsolattartó Csoport (TCG). A Vám 2020 végrehajtásáért az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság (DG TAXUD) felelős, amely e csoportok elnöki tisztségét is ellátja. Az egyes projektekkel kapcsolatos megállapodásokhoz számos technikai, működési, jogi és pénzügyi témájú megbeszélésre, valamint bizottsági és tagállami szakértők bevonására van szükség.

1. ábra. A többéves stratégiai terv és az elektronikus vámrendszerek projektjei végrehajtásának irányítása

Forrás: Számvevőszék, a III. melléklet – A többéves stratégiai terv irányítási rendszere 2017. évi módosítása alapján.

AZ ELLENŐRZÉS HATÓKÖRE ÉS MÓDSZERE

12. Ellenőrzésünk azt vizsgálta, hogy a Vám 2020 program a kapcsolódó vámügyi jogszabályokkal együtt várhatóan megvalósítja-e az uniós vámügyi műveletek fejlesztéséhez szükséges informatikai rendszereket. Az új informatikai rendszerek uniós összetevőinek alakulására összpontosítottunk. A nemzeti összetevők tekintetében csak a Bizottság által a nemzeti informatikai rendszerek tagállami végrehajtásának összehangolásában játszott felügyeleti szerepet vizsgáltuk. Nem foglalkoztunk a Vám 2020 programban előírt egyéb intézkedésekkel, konkrétan a közös fellépésekkel, a képzési tevékenységekkel és a meglévő informatikai rendszerek működésével és karbantartásával.

13. Ellenőrzésünket a program végrehajtási szakaszában végeztük. Ez a megközelítés lehetővé tette számunkra, hogy időközi felülvizsgálatot végezzünk az informatikai rendszerek fejlődését illetően, valamint hogy kellő időben tegyünk észrevételt a 2021-ben kezdődő, soron következő vámügyi programról szóló megbeszélésekhez (lásd: **9. bekezdés**).

14. Megvizsgáltuk, hogy a program biztosítja-e, hogy az informatikai rendszereket időben fejlesszék ki és hajtsák végre. Adott esetben meghatároztuk a késedelem okait. Megvizsgáltuk továbbá a tervezési, nyomon követési és beszámolási keret kapcsolódó szempontjait¹³. Az ellenőrzés a Bizottság dokumentumainak elemzésén, a Bizottság és a tagállamok részvételével működő szakbizottságok és munkacsoportok jegyzőkönyvein és jelentésein, valamint a DG TAXUD keretében a bizottsági személyzettel folytatott interjúkon alapult.

15. Az új informatikai rendszerek nemzeti összetevői tagállami végrehajtásának megismerése érdekében 28 nemzeti vámhatóság bevonásával felmérést készítettünk.

¹³ Figyelembe vettük továbbá az „Importeljáráások: a jogszabályi keretek hiányosságai és a nem kellően eredményes végrehajtás hátrányos hatással vannak az Unió pénzügyi érdekeire” című 19/2017. sz. különjelentésben foglalt következtetéseket és ajánlásokat is.

ÉSZREVÉTELEK

Az új vámügyi informatikai rendszerek végrehajtása sorozatos késedelmet szenvedett

16. Az informatika gyors fejlődése általánosságban folyamatosan új lehetőségeket, kihívásokat és felhasználói igényeket jelent. Ez a vám területén is igaz, és emiatt a Bizottságnak és a tagállamoknak rugalmas megoldásokat kell kínálnia, és továbbra is élénken kell reagálnia a külső eseményekre. Tíz évvel az elektronikus vámkezelésről szóló határozat elfogadását követően megállapítottuk, hogy az informatikai rendszerek fejlesztése terén előrelépésre került sor. Több szóban forgó rendszert azonban még nem valósítottak meg teljes körűen.

17. A 2017. évi többéves stratégiai terv 31, a Bizottság és a tagállamok által végrehajtandó informatikai projektet tartalmaz. Ezek célja új rendszerek kidolgozása vagy a jelenlegiek korszerűsítése, a vámunió modernizálása és az UCC teljes körű alkalmazásának biztosítása céljából. Az informatikai projektek végrehajtásának határidőit fokozatosan elhalasztották. A 2016., illetve a 2017. évi többéves stratégiai terv felülvizsgálata során az informatikai rendszerek megvalósításának dátumait a projektek 28, illetve 42%-a tekintetében elhalasztották.

18. A **II. mellékletben** szereplő grafikon az egyes informatikai projektek megvalósításához szükséges többletévek számát ismerteti. Az eredményt a 2017. évi többéves stratégiai terv megvalósítása és az eredeti terv határidőinek összehasonlításával kaptuk. Elemzésünk szerint négy projekt esetében tartották az eredeti teljesítési dátumot, ám sok projekt késedelmet szenvedett, négyet pedig öt vagy még több évre elhalasztottak.

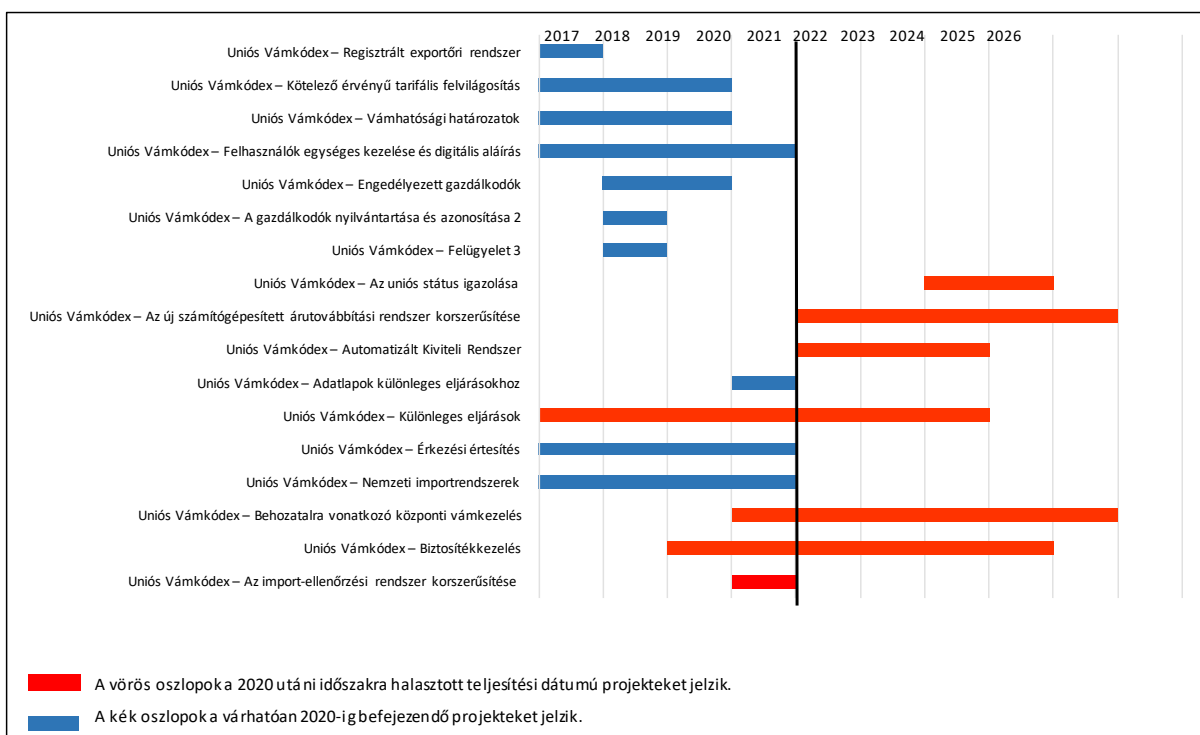
Az Unió Vámkódexhez szükséges főbb informatikai rendszerek közül néhánynak a kiépítését 2020 utánra halasztották

19. Az UCC teljes körű végrehajtása attól függ, rendelkezésre állnak-e bizonyos informatikai rendszerek a Bizottságnál és a tagállamokban. Habár az UCC 2016 óta alkalmazandó, az egy legkésőbb 2020. december 31-ig tartó átmeneti időszakról is rendelkezik, hogy lehetővé tegye a 17 előírt informatikai rendszernek a Bizottság és a tagállamok általi kifejlesztését.

20. A 2017. évi többéves stratégiai terv szerint a szóban forgó informatikai rendszerek közül hetet¹⁴ teljes körűen csak a 2020-as határidőt követően valósítanak meg. A Bizottság szerint az UCC-t 2020 végéig általánosságban 75%-os mértékben hajtják végre. E számítás azonban az uniós összetevőkre vonatkozó mérföldkövek megvalósításán alapul, és figyelmen kívül hagyja, hogy a rendszerek mikor állnak majd készen a használatra. Emellett azt állapítottuk meg, hogy a késedelmet szenvedő projektek között az alapvető vám eljárások (behozatal, tranzit és kivitel) működtetéséhez szükséges kulcsfontosságú rendszerek vagy azok korszerűsített változatai is szerepelnek. A tagállamok a felmérésünkre adott válaszaik alapján ezeket a rendszereket kritikusnak tekintik a vámunió hatékony működése és modernizálása szempontjából (lásd: **2. ábra**).

¹⁴ 2020 utánra halasztott UCC-projektek: Uniós Vámkódex – Automatizált Kiviteli Rendszer, Uniós Vámkódex – Az új számítógépesített árutovábbítási rendszer korszerűsítése, Uniós Vámkódex – Biztosítékkezelés, Uniós Vámkódex – Különleges eljárások, Uniós Vámkódex – Behozatalra vonatkozó központi vámkezelés, Uniós Vámkódex – Az uniós státusz igazolása és Uniós Vámkódex – Az import-ellenőrzési rendszer korszerűsítése.

2. ábra. A 17 UCC-vonatkozású projektre irányuló, 2017. évi többéves stratégiai terv¹⁵

*Forrás: Számvevőszék, a 2017. évi többéves stratégiai terv alapján (az informatikai projektek részletes ismertetését lásd az **I. mellékletben**)*

21. A Bizottság 2018 januárjában beszámolt az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az UCC végrehajtásáról, és arról tájékoztatta az utóbbiakat, hogy az UCC-ben szereplő 2020. évi határidőt nem tudják tartani. 2018 márciusában javaslatot nyújtott be az UCC módosítására, többek között a bizonyos rendelkezések alkalmazására vonatkozó átmeneti időszak 2025-ig történő meghosszabbítása céljából.

Fennáll a kockázata annak, hogy az újonnan javasolt 2025-ös határidő nem teljesül

22. A 2017. évi többéves stratégiai terv felülvizsgálatának eredményeként a 2023 és 2025 közötti időszakban különösen nagy munkateher hárul majd a Bizottságra, amikor a tervek

¹⁵ Az import-ellenőrzési rendszer korszerűsítésének tervében csak a projekt első részére utalnak. A többi részt 2020 után valósítják meg.

szerint hat¹⁶, jelentős projektek eredményeként megvalósuló rendszer kezdi meg működését¹⁷. Emellett sok tagállam késlekedik informatikai rendszerének végrehajtásával¹⁸. Ilyen módon fennáll a kockázata annak, hogy az átütemezett határidők sem teljesülnek, és hogy az UCC határidejét kitolják 2025 utánra.

A késedelmek fő oka a változó tartalom, a hozzárendelt erőforrások elégtelensége és a hosszadalmas döntéshozatali eljárás volt

23. A vámügyi informatikai projektek végrehajtására vonatkozó vizsgálatunk és ennek keretében öt projekt alapos elemzése¹⁹, valamint a felmérésünkre adott tagállami válaszok alapján a késedelmek fő okai az alábbiak voltak:

- változások egyes projektek tartalmában, amelyek növelték azok összetettségét (lásd: **24–25. bekezdés**);
- a Bizottság és a tagállamok által az informatikai rendszerek végrehajtásához rendelt erőforrások elégtelensége (lásd: **26–32. bekezdés**);

¹⁶ Ezenkívül az UCC import-ellenőrzési rendszer korszerűsítésének második része is erre az időszakra esik, bár a projekt második részének tervezése még nem szerepel a 2017. évi többéves stratégiai tervben.

¹⁷ Az ilyen koncentráció ellentétes a Vám 2020 csoportnak az UCC szerinti követelmények tagállamokra gyakorolt hatásairól szóló következtetéseivel, amelyek szerint „el kell kerülni, hogy több jelentős rendszer működésének megkezdése egyazon időszakon belül átfedésbe kerüljön”. A Bizottság azt is elismerte, hogy az Unió korábban még sohasem szembesült informatikai rendszerek ilyen nagyszabású cseréjével, és hogy technikai és koordinációs szinten számos működési kockázat fog felmerülni.

¹⁸ Összevetettük a jelenlegi (a tagállamok által a felmérésünkre adott válaszok szerinti) helyzetet a többéves stratégiai terv 2018 első negyedévére tervezett mérföldkövével.

¹⁹ Négy UCC-projekt: Regisztrált exportőrök rendszere, Felügyelet 3, az import-ellenőrzési rendszer korszerűsítése és Behozatalra vonatkozó központi vámkezelés, valamint egy további nem UCC-projekt: Uniós egyablakos ügyintézés (lásd: **I. melléklet**).

- a Bizottságra és a tagállamokra kiterjedő többszintű irányítási struktúra²⁰ miatti hosszadalmas döntéshozatali eljárás (lásd: **33–36. bekezdés**).

Változások egyes projektek tartalmában

24. A Bizottság a vámügyi rendszerek kidolgozásának és bevezetésének ütemezését a 2012-ben befejezett informatikai főterv alapján készítette el, és arra a következtetésre jutott, hogy a 2020-as határidő reális az akkorra tervezett informatikai projektek végrehajtása szempontjából.

25. A már az UCC-t megelőző MCC terveiben is szereplő 17 projekt közül 12 viszonylag előrehaladott szakaszban volt²¹. A későbbi megbeszélések során a Bizottság és a tagállamok azonban egyes informatikai rendszerek hatókörének jelentős módosításában állapodtak meg. Ezenkívül néhány informatikai fejlesztés a tagállamok szintjéről uniós szintre helyeződött át. Ez jelentősen növelte a Bizottság munkaterhelését, az eredetileg meghatározott ütemezés pedig megvalósíthatatlannak bizonyult.

A Bizottság és a tagállamok által hozzárendelt erőforrások elégtelensége

A Bizottság költségvetése (uniós összetevők)

26. A Bizottság a Vám 2020 program erőforrásigényeit az Unió vámpolitikai szakterületre vonatkozó informatikai stratégiájának végrehajtására alapozta, amelyet a 2012. évi többéves stratégiai terv határozott meg.

27. 2015-ben, az importellenőrzési rendszer korszerűsítési projektjével kapcsolatosan merült fel az első arra utaló komolyabb jelzés, hogy a Vám 2020 program szerint rendelkezésre álló költségvetés nem feltétlenül elegendő. A jövőképről a Bizottság és a tagállamok által elfogadott dokumentum szerint központosítottabb megközelítést kell

²⁰ A felmérésünkre választ adó 24 tagállam közül 19 jelezte, hogy a hatályos irányítási struktúrák a körülményeket figyelembe véve megfelelőek, 14 tagállam ugyanakkor beismerte, hogy a munkamódszer és a döntéshozatali eljárás egyes esetekben további javításra szorulna.

²¹ A rendszerek felhasználói vagy funkcionális követelményeit az üzleti folyamatok modellezése (BPM) alapján már meghatározták.

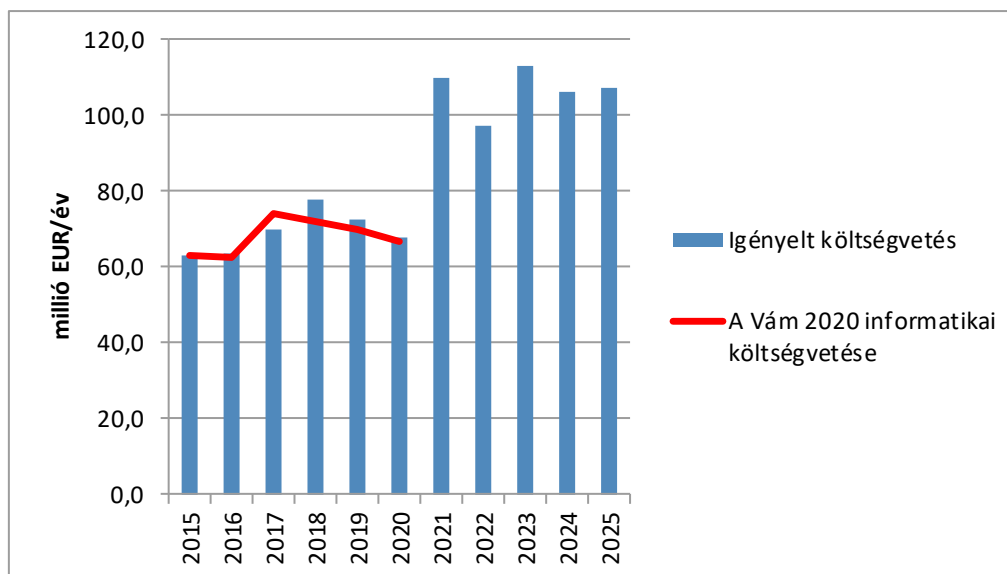
alkalmazni a rendszer fejlesztésében az eredeti tervekhez képest. Kb. 170 millió euró felülvizsgált teljes végrehajtási költségvetésre tettek javaslatot, amely több mint kétszerese a korábbi becslésnek. A Bizottság ebből adódóan arra a következtetésre jutott, hogy a Vám 2020 program fennmaradó informatikai kapacitásépítési költségvetése túl alacsony ahhoz, hogy a szóban forgó rendszer végrehajtási költségét fedezze.

28. A Bizottság úgy határozott, hogy a problémát az alábbiakkal enyhíti:

- a projekt blokkokra történő felosztása és 2020 utáni hosszabb végrehajtási időszak meghatározása azzal a szándékkal, hogy így felhasználja a jövőbeli vámügyi programok költségvetését; valamint
- további erőforrások biztosítása a Vám 2020 program szerinti informatikai kapacitásépítési költségvetés számára. Ezek az erőfeszítések csak részben voltak sikeresek.

29. A Bizottság 2021 és 2025 közötti költségvetési követelményekre vonatkozó előrejelzései jelentős mértékben meghaladták a 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozókat. A **3. ábra** az informatikai rendszerek a Vám 2020 programozási időszakának végéig becsült költségvetési igényeit, valamint a 2020 utáni időszakra tervezett nagyobb költségvetési igényeket szemlélteti. A Bizottság úgy becsüli, hogy a következő vámügyi program időszakára évente kb. 100–115 millió euróra lesz szüksége ahhoz, hogy valamennyi informatikai rendszert működésben tartsa, és befejezze a 2020 utánra halasztott többéves stratégiai tervből fennmaradó projekteket.

3. ábra. A 2017. évi többéves stratégiai terv felülvizsgálatának végrehajtásához szükséges becsült költségvetés

Forrás: Bizottsági munkadokumentumok.

A tagállamok költségvetése (nemzeti összetevők)

30. A tagállamokra kiterjedő felmérésünk alapján legtöbbször (67%) szerint az UCC késedelmes végrehajtását eredményező egyik legfőbb ok a nemzeti szinten juttatott elégtelen költségvetés. A Bizottság tudomására jutott, hogy egyes tagállamok nem bocsátottak elegendő forrást a vámhatóságok rendelkezésére ahhoz, hogy azok az UCC munkaprogramjának 2014-es jóváhagyását követően azonnal eleget telessenek a többéves stratégiai tervnek. A Bizottság arról tájékoztatott bennünket, hogy ez részben a 2008-ban kezdődő nemzetközi makrogazdasági válságnak volt köszönhető. A 19/2017. sz. különjelentésben már hangsúlyoztuk, hogy a transzeurópai informatikai rendszerek alulfinanszírozása késleltetheti az Uniós Vámkódex végrehajtását²².

31. A Bizottság továbbra is felszólította a tagállamokat arra, hogy bocsássák rendelkezésre nemzeti erőforrásaikat, és további lehetőségeket vizsgált meg az elégtelen tagállami

²² Lásd: a 19/2017. sz. különjelentés 33–38. bekezdése.

költségvetések problémájának megoldására, például a tagállamok közötti együttműködés előmozdításával (lásd: **1. háttérmagyarázat**).

1. háttérmagyarázat. A nemzeti összetevők együttműködésen alapuló fejlesztése tagállamok egy csoportja által

A Bizottság azt a lehetőséget támogatta, hogy a tagállamok működjenek együtt a nemzeti összetevők közös kidolgozása során, ahelyett, hogy minden egyes tagállam egyedül dolgozna. A DG TAXUD az adózás területén kedvező tapasztalatokat szerzett az ilyen együttműködésen alapuló informatikai fejlesztések területén.

Észtország 2017-ben olyan projektet készített elő, amelynek során több tagállam képviselőiből álló, új szakértői csoportot hoznának létre, hogy közösen fejlesszék ki a vámügyi informatikai rendszerek nemzeti összetevőit. Ez a szakértői csoport készítené elő például a közös közbeszerzési eljárásokat a méretgazdaságosság megvalósítása érdekében. A Bizottság jóváhagyta a projektet, és az finanszírozásban részesül a 2018-ra vonatkozó Vám 2020 munkaprogramból. 15 tagállam adott hangot annak, hogy részt venne ilyen típusú fellépésben.

Ellenőrzésünk idején a szakértői csoport még nem kezdte meg a munkát, ezért a szóban forgó kezdeményezés eredményeit teljes körűen még nem lehetett értékelni.

32. A tagállamok a vámbevételek 20%-át beszedési költség címén megtartják, a fennmaradó 80% pedig az uniós költségvetés bevétele. A beszedési költség címén megtartott összegnek elegendőnek kell lennie²³ a vámügyi informatikai rendszerek végrehajtása során felmerülő tagállami kiadások fedezéséhez való hozzájárulásra. Megállapítottuk ugyanakkor, hogy egyetlen tagállam sem jelezte, hogy így járt volna el. Ehelyett a nemzeti költségvetésből és az

²³ 2017 folyamán a tagállamok több mint 4 milliárd eurót tartottak vissza beszedési költség címén. Az egyes tagállamok szintjén a visszatartott összegek 3 millió és 1 milliárd euró között mozogtak.

uniós strukturális alapokból származó összegeket használták fel a vámügyi informatikai rendszerek fejlesztésének finanszírozására.

A Bizottságra és a tagállamokra kiterjedő többszintű irányítási struktúra miatti hosszadalmas döntéshozatali eljárás

33. A vámügyi informatikai rendszerek fejlesztéséhez nagyon sok szereplő bevonása, közeli koordinálása és egyetértése szükséges különféle szinteken, a Bizottságon és a tagállamokon belül (lásd: **11. bekezdés**). Amellett, hogy az informatikai fejlesztés önmagában bonyolult, a döntéshozatalt a vámügyi műveletek egyedi nemzeti sajátosságai és a tagállamok között a vámügyi informatikai eredményekkel és képességekkel kapcsolatban fennálló különbségek még jobban bonyolítják.

34. A Bizottság koordinátori szerepében már tapasztalatokat szerzett erre az irányítási struktúrára vonatkozóan a meglévő vámügyi rendszereknek, elsősorban a tranzitrendszerek első generációjának a végrehajtása során (az új számítógépesített tranzitrendszer). Ez is alátámasztotta, hogy a projektvégrehajtás valamennyi szempontjára kiterjedő megállapodás megtalálása kihívást jelentő, időigényes feladat²⁴.

35. A Bizottság a vámügyi informatikai projektek bonyolultsága miatt több részletes mérföldkő együttesét alkalmazta minden egyes projekt tekintetében, hogy előmozdítsa a műveleti tervezést és nyomon követést. Ezeket a mérföldköveket a fő projektszakaszok szerint osztályozzák, és a kapcsolódó dokumentumoknak vagy fellépéseknek az irányító testületekben képviselt tagállamok általi jóváhagyására vonatkoznak²⁵.

36. Öt projektből álló mintánkban a szóban forgó mérföldkövek alkalmazását vizsgáltuk (lásd: **23. bekezdés**). Minden esetben késedelmet szenvedett a Bizottságnak a tagállamokkal

²⁴ Az új számítógépesített tranzitrendszer fejlesztéséhez szükséges időt – 12 év – figyelembe vették az új rendszerek fejlesztéséhez szükséges idő becslése során az „1. változat: Globális becslési tanulmány az informatikai főtervezés” című dokumentumban.

²⁵ Vámpolitikai Csoport (CPG) és Elektronikusvám-koordinációs Csoport (ECCG).

a kezdeti mérföldkövekről (üzleti esettanulmányt és/vagy jövőképet tartalmazó dokumentum) kötött megállapodása²⁶.

A Bizottság késedelmesen jelentette a késedelmeket

37. Az informatikai projektek lezárására vonatkozó ütemezések megvalósíthatóságát egyes tagállamok és kereskedelmi képviselők (pl. importőrök, vámügynökök, szállítási vállalatok és logisztikai vállalkozók) már közvetlenül azután megkérdőjelezték, hogy 2013-ban, illetve 2014-ben elfogadták a legfontosabb tervezési dokumentumokat. Ennek ellenére 2016-ban a Bizottság hivatalos stratégiai tervezési dokumentumai és jelentései továbbra is azt jelezték, hogy az UCC valamennyi informatikai rendszerét és a többéves stratégiai terv több egyéb, nem az UCC-hez kapcsolódó projektjét 2020-ra valósítják meg (lásd: **2. háttérmagyarázat**).

2. háttérmagyarázat. A Bizottság jelentése (2016-ig) azt jelezte, hogy az informatikai rendszereket 2020-ra valósítják meg

A Bizottság a Vám 2020-szal kapcsolatos, 2014., 2015. és 2016. évre vonatkozó eredményjelentések egyikében sem említette annak kockázatát, hogy az UCC informatikai rendszereit nem sikerül 2020-ig megvalósítani (lásd: **46. bekezdés**).

2016-ban az elektronikus vámrendszerről szóló (2017-ben közzétett) eredményjelentésben a Bizottság elismerte, hogy számos projekt késedelmet szenvedett. Ugyanakkor figyelembe véve a 2016-ban született eredményeket, kijelentette, hogy a projektek időben történő végrehajtása továbbra is megvalósítható.

Hasonló információk szerepeltek az elektronikus vámrendszerről szóló, a 2014. és a 2015. évre vonatkozó eredményjelentésekben.

38. Amikor a Bizottság 2014 júniusában az erőforrások rendelkezésre állásával kapcsolatos problémákat és esetlegesen bekövetkező késedelmeket állapított meg az UCC

²⁶ Két esetben („Felügyelet 3” és „Regisztrált exportőrök rendszere”) fel lehetett zárkózni a megvalósításra vonatkozó eredeti (a 2014. évi többéves stratégiai terv szerinti) határidőhöz, és tartani lehetett azt. Két további esetben (a behozatalra vonatkozó központi vámkezelés és az import-ellenőrzési rendszer korszerűsítése) a projekteket szakaszokra osztották, a végleges megvalósítást 2020 utánra kitolva. Ami az Unió belüli egyablakos ügyintézését illeti, a projektet több alprojektre osztották, és a végleges megvalósítás dátuma még nem ismert.

munkaprogramjának végrehajtásában, nem módosított az UCC munkaprogramján vagy a többéves stratégiai tervben szereplő határidőkön. Ehelyett új, az erőforrásokon alapuló belső operatív tervet hozott létre, és ennek párhuzamos kezelésére tett javaslatot. Ennek eredményeként a többéves stratégiai tervet és az UCC munkaprogramját külsőleg, a valóságot tükröző működési tervet pedig főleg belsőleg használták. A belső működési terv 2015-től hosszabb határidőket állapított meg, mint amilyenek a többéves stratégiai tervben vagy az UCC munkaprogramjában szerepeltek, valamint tartalmazott a 2020-as UCC-határidőt követően végrehajtandó projekteket.

39. A két tervezési eszköz 2017-ig párhuzamosan létezett a vámügyi informatikai fejlesztésben, ekkor pedig a Bizottság által végrehajtott felülvizsgálatot („realitásvizsgálat”) követően összehangolták ezeket. Ennek a felülvizsgálatnak az eredménye a 2017. évi többéves stratégiai terv módosítása volt, amelynek során több informatikai rendszer bevezetési határidejét az UCC szerinti, jogilag kötelező 2020-as határidőt követő időszakra halasztották. A Bizottság ennek eredményeként köteles volt elkészíteni az UCC munkaprogram frissítését és javaslatot tenni az UCC-rendelet módosítására (lásd: **21. bekezdés**).

40. A két tervezési eszköz megléte arra utal, hogy a Bizottság tudatában volt a késedelmeknek. Az ennek az információnak a hivatalos jelentésekből történő kihagyására irányuló döntés megakadályozta, hogy az érdekelt feleknek (pl. az Európai Parlamentnek, a Vám 2020 irányítási struktúrájában nem képviselt más uniós intézményeknek, valamint az érdekelt vállalkozásoknak és polgároknak) teljes mértékben és megfelelő időben tudomására jusson a késedelem kockázata.

Nem az eredetileg kiválasztott fejlesztési megközelítés bizonyult a legköltséghatékonyabbnak

41. A Vám 2020 program kialakításakor a Bizottság vizsgálatot végzett az uniós összetevőkhöz szükséges informatikai rendszerek és költségvetés végrehajtására vonatkozó határidők tanulmányozása céljából (lásd: **26. bekezdés**). A kiválasztott megközelítés értelmében a fejlesztést nagy részben decentralizálták. Ez annak ellenére történt, hogy nem

a központosított végrehajtás volt a legköltséghatékonyabb lehetőség (lásd:

3. háttérmagyarázat).

3. háttérmagyarázat. A tagállamok által elutasított központosított fejlesztési megközelítés

A Bizottság a hatásvizsgálatában négy forgatókönyvet ismertetett a Vám 2020 programra vonatkozóan, amelyek lényegében a Bizottság által történő központosított fejlesztés, illetve az egyes tagállamok által történő decentralizált fejlesztés mértékében különböztek. Az informatikai rendszerek legközpontosítottabb végrehajtásával járó lehetőség azt jelentette, hogy a teljes vámkezelési folyamat végrehajtását és kereskedői felületét megosztva, közösen kell fejleszteni.

Ehhez a központosított megoldáshoz magasabb költségvetésre (a becslések szerint a kiválasztott lehetőséghez képest kb. 200 millió euróval többre) volt szükség a Vám 2020 programot illetően. Ám ez jelentős méretgazdaságosságot is kínált (egy központilag befektetett euró a tagállamok számára négy megtakarított eurót jelenthetett).

Ezt a forgatókönyvet azért vetették el, mert a tagállamok úgy ítélték meg, hogy egy központosított megoldás megfelelőbben kielégítheti a konkrét nemzeti követelményeket, és enyhítheti a projekt bukásának kockázatát.

42. A tagállamok később, az egyes projekt tartalmakra vonatkozó megbeszélések során azt kérték, hogy központi szinten az Unió dolgozza ki az informatikai rendszerek egyes összetevőit. Ez költséghatékonyabb megoldást jelentett a méretgazdaságosság miatt, ám több, nem tervezett erőforrást igényelt a Vám 2020 programból (lásd: **27. bekezdés**).

A Vám 2020 program célkitűzései és jelentéstételi rendelkezései nem alkalmasak az informatikai rendszerek végrehajtásának nyomon követésére

43. A Vám 2020 programon belül az informatikai végrehajtásra vonatkozó egyedi és működési célkitűzések túl általánosak ahhoz, hogy nyomon követés és jelentéstétel céljára használhatók legyenek (pl. „számítógépesítés” vagy „az európai váminformatikai rendszerek fejlesztése, tökéletesítése, működtetése és támogatása”). Továbbá mivel a kifejlesztendő konkrét informatikai rendszereket nem szerepeltették a Vám 2020 program fenti célkitűzései között, ezeket a meglévő jelentésekben nem követték nyomon megfelelően.

44. A Vám 2020 program értékelésére kifejlesztett teljesítménymérési keret négy mutatót ír elő az új informatikai rendszerek végrehajtására vonatkozóan:

1. informatikai projektek száma a „kutatói” szakaszban;
2. informatikai projektek száma a „fejlesztési” szakaszban;
3. informatikai projektek száma a „működési” szakaszban; valamint
4. a „zöld” státuszú informatikai projektek aránya.

45. Azt állapítottuk meg, hogy az első három mutatónak nem volt célkitűzése, a negyedik mutatóra vonatkozóan meghatározott célkitűzés pedig csak annyi volt, hogy az informatikai projektek 50%-a meg kell, hogy feleljen a követelményeknek („zöld” státusz). Ez a célkitűzés nem volt érdemi, egy projekt ugyanis pusztán a többéves stratégiai terv módosításával is „zöld” státuszt kaphat anélkül, hogy az informatikai rendszer végrehajtásában tényleges előrelépés történne. Az informatikai végrehajtás értékelésére kidolgozott négy mutató ezért nem teszi lehetővé a késedelmek feltárását és jelentését.

46. A Bizottság a Vám 2020 program végrehajtásáról éves eredményjelentéseket tesz közzé. Az ellenőrzés időpontjáig a Vám 2020-ra vonatkozóan közzétett három eredményjelentésben (2014, 2015 és 2016) kevés az informatikai rendszerek végrehajtására vonatkozó információ. Mindhárom jelentés azt állapítja meg, hogy az új fejlesztésekre nagyjából a tervek szerint kerül sor. Az elektronikus vámrendszerről szóló, a három fenti évre vonatkozó eredményjelentések részletesebb információkat tartalmaznak az informatikai rendszerek bevezetésének mértékéről, ám nem nyújtanak információt a tervezett határidők be nem tartásának kockázatáról. Tekintettel az új informatikai rendszerek fejlesztésében és bevezetésében mutatkozó késedelmekre, a Vám 2020-ra vonatkozó eredményjelentések nem nyújtanak kiegyensúlyozott és átfogó képet²⁷ a programok végrehajtásáról.

47. A Bizottság rendszeresen kap információt az informatikai rendszerek nemzeti összetevőinek fejlesztése kapcsán felmerülő tagállami költségekről. Ezeket az információkat az elektronikus vámrendszerről szóló eredményjelentésben gyűjtik összes és mutatják be.

²⁷ A Vám 2020-ról szóló eredményjelentések (kb. 15-ből) mindössze egy oldalt szentelnek az új informatikai rendszereknek, ugyanis a 68 (output- és eredmény-) mutató közül csak négy kapcsolódik az új informatikai rendszerekhez.

Ugyanakkor a tagállamok által adott információk nem teljes körűek és nem is összemérhetők. Felmérésünk megerősítette a fenti korlátokat, és emiatt nem tudtuk megbecsülni az informatikai rendszerek fejlesztésének teljes költségét (az uniós és a nemzeti összetevőkre vonatkozóan). Az elköltött összegekre vonatkozó, nem megbízható információk miatt a Bizottság nem képes megfelelően értékelni, hogy az informatikai projektek végrehajtása eredményes-e, valamint megéri-e a ráfordítást a vámunió modernizálása tekintetében.

KÖVETKEZTETÉSEK ÉS AJÁNLÁSOK

48. A vámeljáráások nagyon jelentős hatással vannak a kereskedelemre, a vámok beszedésére, valamint a polgárok biztonságára és védelmére. A szóban forgó folyamatok modernizálása sarkalatos szerepet tölt be az Unió működésében. Tíz évvel az elektronikus vámkezelésről szóló határozat elfogadását követően azt állapítottuk meg, hogy az informatikai rendszerek fejlesztése során előrelépés történt a papírmentes vám- és kereskedelmi környezet létrehozása terén. A szóban forgó rendszereket azonban még nem valósították meg teljes körűen.

49. Az alábbi következtetéseket állapítjuk meg:

- Az UCC 17 informatikai rendszere közül 7-nek a létrehozása nem valósul meg a 2020-as határidőig. Ezek között vannak kulcsfontosságú rendszerek, például az Unió Vámkódex – Az import-ellenőrzési rendszer korszerűsítése és az Unió Vámkódex – Behozatalra vonatkozó központi vámkezelés (lásd: **19–21. bekezdés**).
- Felmerül annak kockázata, hogy az új, 2025-ös határidő nem teljesül (lásd: **22. bekezdés**).
- Az informatikai rendszerek végrehajtására a Bizottság által megállapított eredeti időkeret megvalósíthatatlan egyes projektek tartalmi változásai miatt (lásd: **24–25. bekezdés**).
- Az uniós összetevőkkel kapcsolatos informatikai rendszerek tényleges fejlesztési költségei jelentősen meghaladták az eredetileg tervezettet, és a Bizottság nem rendelt megfelelő erőforrásokat ezekhez a projektekhez (lásd: **26–29. bekezdés**).
- A késedelmek fő okai között szerepelt a tagállamok által hozzárendelt elégtelen költségvetés (lásd: **30–32. bekezdés**).
- A hosszadalmas döntéshozatali eljárás késleltette egyes informatikai rendszerek végrehajtását a Bizottságra és a tagállamokra kiterjedő, többszintű kormányzási struktúra miatt (lásd: **33–36. bekezdés**).

- A Bizottság késve tett jelentést az informatikai rendszerek végrehajtásának késedelmeiről (lásd: **37–40. bekezdés**).
- Az arra vonatkozó döntést, hogy mennyi informatikai fejlesztést központosítsanak uniós szinten, nem mindig a költséghatékonysági megfontolások vezérelték, hanem a tagállamok egyedi nemzeti követelményei és a projekt bukásának kockázata is (lásd: **41. és 42. bekezdés**).
- A Vám 2020 program célkitűzései és jelentéstételi rendelkezései nem alkalmasak az informatikai rendszerek végrehajtásának megfelelő nyomon követésére (lásd: **43–47. bekezdés**).

50. Azt javasoljuk, hogy a Bizottság vegye figyelembe a Vám 2020 program során szerzett tapasztalatokat és a program informatikai projektek irányítására vonatkozó megközelítését a jövőbeli vámügyi programokra vonatkozóan a többéves stratégiai tervben vázoltak szerint.

1. ajánlás – A programtervezésnek az informatikai végrehajtás szerint történő alakítása

A következő vámügyi programra vonatkozóan a Bizottság:

- a) tegyen javaslatot olyan célkitűzésekre, amelyek kifejezetten a fejlesztési tervezett informatikai rendszerekhez kapcsolódnak;
- b) határozzon meg precíz és mérhető célkitűzéseket.

A végrehajtásra szánt időkeret: 2020

2. ajánlás – Az informatikai projektekkel kapcsolatos időbeli, erőforrásokra vonatkozó és tartalmi becslések javítása

A jövőbeni vámügyi programokra vonatkozóan a Bizottság:

- a) az időkeretek és az erőforrás-elosztás elkészítése során gondoskodjon arról, hogy megfelelően figyelembe vegyék a korábbi programokból levont tanulságokat (úgy mint

az informatikai környezethez és a projektek bonyolultságához kapcsolódó kockázatokat);

- b) nyújtson megfelelő információkat a tagállamok számára ahhoz, hogy azok kellő időn belül tájékoztatáson alapuló döntést hozhassanak a projekt tartalomról.

A végrehajtásra szánt időkeret: 2020

3. ajánlás – Az együttműködésen alapuló informatikai fejlesztés előmozdítása

A Bizottság:

- a) kövesse nyomon annak kockázatát, hogy egy tagállam adott esetben nem képes a nemzeti összetevők végrehajtására kitűzött határidőket teljesíteni, és korai szakaszban határozza meg a lehetséges megoldásokat, valamint segítse elő ezek nemzeti szintű alkalmazását;
- b) mozdítsa elő a tagállamok közötti együttműködésen alapuló informatikai fejlesztés széles körű alkalmazását.

A végrehajtásra szánt időkeret: 2020

4. ajánlás – A kormányzás egyszerűsítése a kommunikáció bővítésével

A Bizottság a tagállamokkal való hatékonyabb és gyorsabb kommunikáció biztosítása révén egyszerűsítse a vámügyi informatikai rendszerek fejlesztésének irányítását, például azáltal, hogy további olyan információcsere-megoldásokat alkalmaz, amelyek lehetővé teszik a határozatok haladéktalan meghozatalát.

A végrehajtásra szánt időkeret: 2020

5. ajánlás – Átlátható jelentéstétel az informatikai rendszerek végrehajtásáról

A Bizottság:

- a) időben és átlátható módon tájékoztassa az informatikai rendszerek uniós és tagállami szintű végrehajtásával foglalkozó valamennyi érdekelt felet az uniós és nemzeti összetevők végrehajtásával és a vonatkozó kiadásokkal kapcsolatos késedelmekről;
- b) határozzon meg megfelelő jelentéstételi rendszereket és mutatókat a végrehajtás általános szintjéről és az egyes projektekről a következő vámügyi programok teljesítménymérési keretében, és készítse el a szükséges jelentéstételi dokumentumokat.

A végrehajtásra szánt időkeret: 2021

A különjelentést 2018. szeptember 26-i luxembourgi ülésén fogadta el a Lazaros S. LAZAROU számvevőszéki tag elnökölte V. Kamara.

a Számvevőszék nevében

Klaus-Heiner Lehne

elnök

I. MELLÉKLET**AZ INFORMATIKAI PROJEKTEK ISMERTETÉSE**

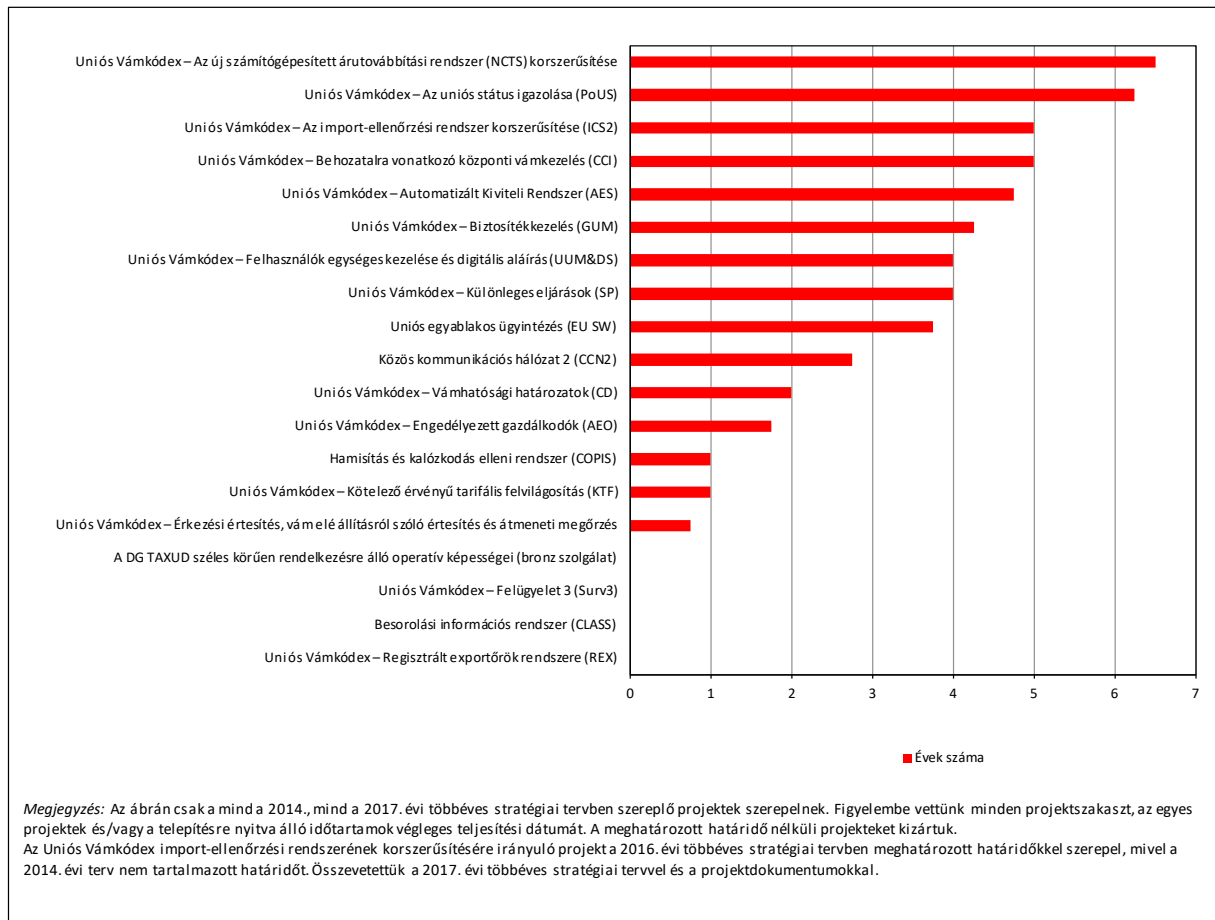
AZ UNIÓS VÁMKÓDEXSZEL KAPCSOLATOS RENDSZEREK	
Uniós Vámkódex – Vámhatósági határozatok	A projekt célja az Unió egészében összehangolni a vámhatósági határozat iránti kérelemre, a határozathozatalra és a határozatok kezelésére vonatkozó folyamatokat.
Uniós Vámkódex – Kötelező érvényű tarifális felvilágosítás (KTF)	A projekt célja a meglévő transzeurópai EBTI-3 rendszer és Felügyelet 2 rendszer korszerűsítése az UCC-vel és rendelkezéseivel (pl. az érvényességi időszak változásaival) összhangban. A projekt szorosan kapcsolódik a Felügyelet 3-hoz.
Uniós Vámkódex – Az engedélyezett gazdálkodók (AEO) rendszerének korszerűsítése	A projekt célja az AEO-kérelmekkel és -engedélyekkel összefüggő üzleti folyamatok javítása, figyelemmel az UCC jogi rendelkezéseinek változásaira.
Uniós Vámkódex – Automatizált Kiviteli Rendszer (AES)	Ez a projekt az UCC kivitelre és kiléptetésre vonatkozó követelményeit hajtja végre, és két összetevőből áll: transzeurópai (AES) és nemzeti (a nemzeti kiviteli rendszerek korszerűsítése).
Uniós Vámkódex – Az új számítógépesített árutovábbítási rendszer (NCTS) korszerűsítése	A transzeurópai projekt célja a meglévő rendszer korszerűsítése, amely automatizálja az árutovábbítási eljárásokat és a TIR-eljárás hatálya alá tartozó árumozgások ellenőrzését az EU-n belül.
Uniós Vámkódex – Regisztrált exportőrök rendszere (REX)	A REX projekt célja olyan rendszer végrehajtása, amely naprakész és teljes információkat biztosít az EU-ba preferenciális kereskedelmi rendelkezések keretében árut exportáló, Unión kívüli országokban letelepedett regisztrált exportőrökről.
Uniós Vámkódex – A gazdálkodók nyilvántartása és azonosítása, 2. alrendszer (EORI2)	A projekt célja a meglévő transzeurópai EORI rendszer korszerűsítése, amely az uniós és harmadik országbeli gazdálkodókat veszi nyilvántartásba és azonosítja.

<p>Uniós Vámkódex – Érkezési értesítés, vám elé állításról szóló értesítés és átmeneti megőrzés</p>	<p>E projekt célja a szállítóeszköz érkezésére vonatkozó értesítéssel, az áruk vám elé állításával és az átmeneti megőrzési árnyilatkozattal kapcsolatos folyamatok meghatározása, valamint a tagállamokban a harmonizáció támogatása.</p>
<p>Uniós Vámkódex – Biztosítékezelés (GUM)</p>	<p>E projekt célja a különböző típusú biztosítékok eredményes és hatékony kezelésének biztosítása. A projektnek transzeurópai és nemzeti összetevője is van.</p>
<p>Uniós Vámkódex – Adatlapok (INF) különleges eljárásokhoz</p>	<p>E projekt célja a közigazgatási együttműködést szolgáló új transzeurópai rendszer, valamint a tagállami vámhatóságok közötti szabványosított információcsere kidolgozása.</p>
<p>Uniós Vámkódex – Különleges eljárások</p>	<p>A projekt célja a különleges eljárások Unión belüli felgyorsítása, előmozdítása és összehangolása közös üzleti folyamatok modellek biztosítása révén.</p>
<p>Uniós Vámkódex – Felügyelet 3</p>	<p>E projekt célja a Felügyelet 2+ rendszer korszerűsítése, amelynek révén a nyilatkozatokból származó további adatelemeket lehet feldolgozni a vámügyi kockázatelemzés fejlesztése, a csalás elleni küzdelem, piacelemzés, vámkezelés utáni ellenőrzések és statisztika céljából.</p>
<p>Uniós Vámkódex – Az import-ellenőrzési rendszer korszerűsítése (ICS2) beléptetéskor az ellátási lánc védelmének a megerősítése céljából</p>	<p>A projekt célja a meglévő ICS-t felváltó új transzeurópai rendszer létrehozása. Az elsődleges cél az ellátási lánc védelmének megerősítése a rakományra vonatkozó információk optimalizált cseréjével és a biztonsági és védelmi folyamatok és/vagy az adatminőség hiányosságainak kezelésével a kockázatelemzés javítása céljából.</p>
<p>Uniós Vámkódex – A nemzeti importrendszerek (NIS) korszerűsítése</p>	<p>A projekt célja az UCC-ben a nemzeti import területével kapcsolatosan előírt valamennyi követelmény végrehajtása. Hatálya alá tartoznak a nemzeti vámárnyilatkozat-feldolgozó rendszerek és más kapcsolódó rendszerek is.</p>
<p>Uniós Vámkódex – Behozatalra vonatkozó központi vámkezelés (CCI)</p>	<p>A projekt célja olyan transzeurópai rendszer létrehozása, amelynek segítségével a kereskedők az ugyanazon vámigazgatáson belüli behozatalaik tekintetében központosíthatják a vám-árnyilatkozataik benyújtását, miközben az árukat fizikailag másik tagállam(ok)ban állítják vám elé.</p>

Uniós Vámkódex – Az uniós státus igazolása (PoUS)	A projekt célja, hogy egy új transzeurópai információs rendszert hozzon létre az uniós státus igazolására vonatkozó elektronikus dokumentumok tárolása, kezelése és lekérdezése céljából.
Uniós Vámkódex – Felhasználók egységes kezelése és digitális aláírás – UUM&DS (a kereskedők közvetlen hozzáférése az EIS-hez)	Az UUM&DS projekt célja olyan rendszer végrehajtása, amely a kereskedők számára közvetlen és harmonizált hozzáférést biztosít az egész EU-ra kiterjedő új szolgáltatásokhoz, többek között a központi szolgáltatásokhoz.
Az UNIÓS VÁMKÓDEXSZEL KAPCSOLATOS RENDSZEREKEN KÍVÜLI (a jelentésben említett) rendszerek	
Uniós egyablakos vámügyi környezet	Az uniós egyablakos vámügyi környezet célja annak lehetővé tétele, hogy a gazdálkodók az áruk uniós határokat átlépő mozgására vonatkozó vámügyi és nem vámügyi jogszabályokban előírt valamennyi információt egyidejűleg, elektronikus úton nyújthassanak be.
COPIS (Hamisítás és kalózkodás elleni rendszer)	A COPIS célja az, hogy fokozza a szellemi tulajdonjogok védelmét a jogosultak és a tagállami vámigazgatások, valamint minden tagállami vámhivatal közötti együttműködés és információcsere javítása által.
Besorolási információs rendszer (CLASS)	A projekt célja tarifális besorolási információs rendszer létrehozása, amely az összes besorolási információ hozzáférhetővé és egyszerűen elérhetővé tétele révén egységes platformot teremtene.
Közös kommunikációs hálózat 2 (CCN2)	A CCN2 a jelenlegi CCN – a Bizottság által a vám- és adózási területen működő nemzeti hatóságok közötti információcsere előmozdítása céljából rendelkezésre bocsátott zárt, biztonságos hálózati infrastruktúra – továbbfejlesztése.
A DG TAXUD széles körűen rendelkezésre álló operatív képességei	A Bizottság e projekt keretében széles körűen rendelkezésre álló infrastrukturális képességeket kíván rendelkezésre bocsátani az uniós vámrendszerek összetevőinek és az informatikai szolgáltatásoknak a tárhelyeként.

II. MELLÉKLET

**AZ EGYES INFORMATIKAI PROJEKTEK TELJESÍTÉSÉHEZ SZÜKSÉGES TOVÁBBI ÉVEK SZÁMA
AZ EREDETI TERVEKHEZ KÉPEST**

Forrás: Európai Számvevőszék, a 2017., 2016. és 2014. évi többéves stratégiai tervek alapján; valamint az Uniós Vámkódex import-ellenőrzési rendszere korszerűsítésének projektdokumentumai (az informatikai projektek részletes ismertetését lásd az **I. mellékletben**)

A BIZOTTSÁG VÁLASZAI AZ EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK KÜLÖNJELENTÉSÉRE „A VÁMÜGYI INFORMATIKAI RENDSZEREK SZÁMOS KÉSEDELMET SZENVEDTEK: MI SIKLOTT FÉLRE?”

ÖSSZEFOGLALÁS

V. Az összefoglalóban felsorolt ajánlásokkal kapcsolatban a Bizottság a jelentés végén szereplő egyes ajánlásokra adott válaszaire hivatkozik.

BEVEZETÉS

5. A Bizottság a Számvevőszék által megjelöltek mellett további okokra, például a Lisszaboni Szerződéssel való összhang megteremtésének szükségességére is fel kívánja hívni a figyelmet.

10. A Bizottság tisztázni szeretné, hogy az ellenőrzés új vámügyi informatikai rendszerek kifejlesztésére összpontosít, ami (az évtől függően) a program informatikai kiadásainak 10–30 %-át teszi ki. Az informatikai kiadások fennmaradó része a már meglévő európai információs rendszert (működés, infrastruktúra, karbantartás és támogató szolgáltatások) finanszírozza.

ÉSZREVÉTELEK

23. Az informatikai projekteket, mint amilyenek például a központi vámkezeléshez és az uniós egyablakos ügyintézéshez kapcsolódók, különösen nagy mértékű bonyolultság jellemzi. Az uniós egyablakos vámügyi környezettel kapcsolatban meg kell továbbá jegyezni, hogy az egy (a következő Bizottság jóváhagyásától függően) 2020-ra elfogadandó lehetséges jövőbeli kezdeményezés részét képezi.

25. A Bizottság hangsúlyozni szeretné, hogy szükség volt az informatikai rendszerek tartalmáról szóló megbeszélésekre és e tartalom részletesebb meghatározására a Bizottság és a tagállamok között. Ezek a tartalom meghatározására irányuló további erőfeszítések hozzájárultak a késedelemhez, mert a projektek végrehajtását nem lehetett megkezdeni közvetlenül az Uniós Vámkódexről (Vámkódex) szóló határozat elfogadása után. Egyes rendszereket illetően döntés született az abban való megállapodásról, hogy uniós szinten további fejlesztéseket kell végrehajtani. A tartalom változásai a rendszerek fejlesztésének azok kölcsönös egymásrautaltsága miatti sorrendiségével kapcsolatos korlátokkal, valamint a 2016-ban elvégzett felmérés keretében kifejezésre juttatott tagállami vonakodással együtt megvalósíthatatlanná tették az eredetileg a Vámkódexben meghatározott ütemezést.

28. Az elégtelen költségvetés problémájának enyhítése érdekében a Bizottság úgy határozott, hogy a szervezetet is felülvizsgálja, és megerősíti a projektekhez rendelt emberi erőforrásokat.

Például a különböző enyhítő intézkedések 2016–2017. évi végrehajtása óta az importellenőrzési rendszer korszerűsítési (ICS2) projektje tekintetében a jelenlegi többéves stratégiai tervben meghatározott összes mérföldkö megvalósítására sikeresen sor került.

29. Hangsúlyozandó, hogy a jelenlegi előrejelzés és az igényelt informatikai fejlesztések alapján a Bizottság összesen 950 millió EUR-ra tett javaslatot a 2021–2027-es programozási időszak tekintetében a 2014 és 2020 közötti időszak 522,9 millió EUR-jával szemben.

36. Meg kell jegyezni, hogy mint azt a Számvevőszék elismeri a 26. lábjegyzetben, a jelentett késedelmek csak a projekt kezdeti lépéseit érintik, nem pedig a műszaki előírások rendelkezésre állásának és az informatikai rendszer bevezetése megkezdésének jogilag kötelező mérföldköveit. Érdemes megjegyezni, hogy döntés született az uniós egyablakos vámügyi környezetnek egy (a következő Bizottság jóváhagyásától függően) 2020-ra elfogadandó lehetséges jövőbeli jogi kezdeményezés részeként történő megközelítéséről. Ezért az jelenleg nem tervezhető, és a végleges

megvalósítás dátuma még nem ismert. Mindezek alapján az jelenleg nem olyan tevékenység, amelyre egy jogilag kötelező időkeret vonatkozna.

37. A Bizottság ki szeretné emelni, hogy a Vámkódex elfogadása óta az informatikai projektek tervezésével, a kölcsönös egymásrautaltsággal, a fontossági sorrend felállításával és a megvalósíthatósággal kapcsolatos viták nyílt és konstruktív párbeszéd részét képezték a Bizottság, a tagállamok és az uniós szakmai szervezetek között. Ezen információcserére az elektronikus vámrendszer fennálló irányítási rendszerének keretében került sor. A Vámkódex munkaprogramjának létrehozásáról szóló, 2016. április 11-i végrehajtási határozat (10) preambulumbekzdése kifejezetten hivatkozik arra, hogy szükséges figyelmet fordítani a megállapított célkitűzések teljesítésében elért haladásra, tekintve a 2019 és 2020 folyamán véglegesítendő elektronikus rendszerek jelentős kihívásokkal járó és nagyratörő tervét. Ennek nyomán 2016 közepén a Bizottság felmérést indított a tagállamok és kereskedelmi képviselők megvalósíthatósággal és a fontossági sorrend felállításával kapcsolatos véleményeinek összegyűjtésére. Ez képezte az alapját a 2017. évi többéves stratégiai terv keretében meghatározott és megállapodással elfogadott felülvizsgált tervezésre vonatkozó további megállapodásoknak. Miután megállapodás született a részletes tervezésben, a Bizottság előterjesztette a Vámkódex 278. cikkének módosítására irányuló javaslatát.

38. A Bizottság egy erőforrás-alapú belső tervet hozott létre a késedelmek következményeinek meghatározása és az azok kezelésére szolgáló lehetőségek tanulmányozása érdekében.

Jóllehet a Vámkódexszel kapcsolatos határidők változatlanok maradtak, a Bizottság megvitatta azokat a tagállamokkal és a kereskedelmi képviselőkkel a Vámkódex (2015 közepén induló, 2016. áprilisi bizottsági határozat, a Vámkódexben foglalt 2020. végi jogi határidő kontextusában) munkaprogramja második változatának előkészítése során. A Bizottság úgy véli, hogy teljes mértékben megőrizte átláthatóságát e tekintetben a tagállamok és a kereskedelmi képviselők felé.

40. A Bizottság teljes mértékben átlátható marad a tagállamok számára. Az érintett tagállamok közigazgatási szervei és a Bizottság az első tervezési szakaszoktól kezdve nyílt eszmecsere folytattak a késedelmek kockázatáról. Ezzel összefüggésben megegyezés született velük az első rendszerekre vonatkozó tervezés folytatásáról és a többi rendszer tervezésének a Bizottság és a tagállamok általi szoros nyomon követéséről.

43. A Számvevőszék által a Vám 2020 program célkitűzéseinek és jelentéstételi rendelkezéseinek alkalmasságával kapcsolatban tett megjegyzést illetően a Bizottság az 1. ajánlásra adott válaszára hivatkozik.

46. A vámügyi informatikai rendszerek működésére és fejlesztésére vonatkozó jelentéstételt illetően a Bizottság tisztázni szeretné, hogy a Vám 2020-ra vonatkozó eredményjelentések azért tartalmazznak kevés információt, hogy elkerüljék a párhuzamosságot, mivel azokat kiegészítik az elektronikus vámrendszerről szóló eredményjelentések. Mind a Vám 2020-ra vonatkozó eredményjelentések, mind az elektronikus vámrendszerről szóló eredményjelentések elérhetők az Europa honlapon.

KÖVETKEZTETÉSEK ÉS AJÁNLÁSOK

49.

Első felsoroláspont:

A késedelem hatásainak minimalizálása érdekében a Bizottság és a tagállamok megállapodtak a meghatározandó prioritásokban és a megvalósítás sorrendjében. Erre 2016-ban került sor egy felmérés útján, minek nyomán elfogadásra került a 2017. évi új többéves stratégiai terv.

Kilencedik felsoroláspont:

Lásd a Bizottság 46. bekezdésre adott válaszát.

1. ajánlás – A programtervezésnek az informatikai végrehajtás szerint történő alakítása

A Bizottság elfogadja az ajánlást.

A következő többéves pénzügyi keretre vonatkozó javaslata keretében a Bizottság a minőségi jogalkotás elvét alkalmazta a programok precíz és mérhető, általános és egyedi célkitűzéseinek meghatározására. E javaslatokat jelenleg tárgyalják a társjogalkotók.

2. ajánlás – Az informatikai projektekkel kapcsolatos időbeli, költségvetési és tartalmi becslések javítása

A Bizottság elfogadja az ajánlást.

A Bizottság azt is hangsúlyozni kívánja, hogy közbenső és végső szakaszukban értékeli a programjait, meggyőződve arról, hogy az értékelésekből levont tanulságok beépülnek az új programok szakpolitikai előkészítésébe. Ez volt a helyzet a jelenlegi program esetében is, ami különösen a Vám 2020-ra vonatkozó teljesítménymérési keret létrehozását, valamint konkrét és mérhető célok meghatározását eredményezte. A Bizottság a Vám 2014 program záróértékeléséből eredő ajánlások mindegyikét kezelte. A Számvevőszéknek azt is figyelembe kell vennie, hogy a Vám 2020 célkitűzései részletes jogalkotási tárgyalások eredményét képezik.

3. ajánlás – Az együttműködésen alapuló informatikai fejlesztés előmozdítása

A Bizottság elfogadja az ajánlást.

4. ajánlás – A kormányzás egyszerűsítése a kommunikáció bővítésével

A Bizottság elfogadja az ajánlást.

5. ajánlás – Átlátható jelentéstétel az informatikai rendszerek végrehajtásáról

A Bizottság elfogadja az ajánlást.

Az a) pontot illetően a Bizottság rá szeretne mutatni arra, hogy a nemzeti összetevőkre fordított kiadásokról csak annyiban tudja tájékoztatni az érdekelt feleket, amennyiben a tagállamok rendelkezésére bocsátják ezt az információt.

A b) ponttal kapcsolatban a Bizottság hangsúlyozni kívánja, hogy a jelenlegi mutatókészlet egyszerűsítése és az informatikai mutatók hangsúlyosabbá tétele érdekében – a féldős értékelés következtetései alapján – már dolgozik a Vám 2020-ra vonatkozó jelenlegi teljesítménymérési keret korszerűsítésén. A Vám 2020-at követő jövőbeli program alapvető mutatóit a bizottsági javaslat 2. melléklete határozta meg. Nyolc alapvető mutató közül négy informatikai rendszerekhez kapcsolódik, ideértve egy „Vámkódex-végrehajtási arány” elnevezésű új mutatót is, amely a Vámkódex elektronikus rendszereinek megvalósítása terén elért mérföldkövek százalékos arányát méri. A jelentéstételi rendszerekkel kapcsolatban a Vám 2020-ra vonatkozó 2017-es eredményjelentés egyértelmű kereszthivatkozásokat tartalmaz az elektronikus vámrendszerről szóló, kiegészítő jellegű eredményjelentésre, és részletesebben foglalkozik az európai információs rendszer megvalósításának aktuális helyzetével.

Esemény	Dátum
Az ellenőrzési feladatterv elfogadása / az ellenőrzés megkezdése	2017.11.29.
A jelentéstervezet hivatalos megküldése a Bizottságnak (illetve egyéb ellenőrzött szervezetnek)	2018.7.12.
A végleges jelentés elfogadása az egyeztetési eljárás után	2018.9.26.
A Bizottság (illetve egyéb ellenőrzött szervezet) hivatalos válaszainak beérkezése az összes uniós nyelven	Angol: 2018.10.5. Egyéb nyelvek: 2018.11.7.

PDF

ISBN 978-92-847-0908-3

doi:10.2865/80756

QJ-AB-18-023-HU-N

HTML

ISBN 978-92-847-0946-5

doi:10.2865/736048

QJ-AB-18-023-HU-Q

Ellenőrzésünk során megvizsgáltuk, hogy a Vám 2020 program a kapcsolódó vámügyi jogszabályokkal együtt várhatóan megvalósítja-e az uniós vámügyi műveletek fejlesztéséhez szükséges informatikai rendszereket. Megállapítottuk hogy e rendszerek bevezetése számos késedelmet szenvedett, ezért az Uniós Vámkódexben meghatározott 2020. évi határidőig nem fog minden rendszer elkészülni. A késedelmeket különféle tényezők okozták, különösen a következők: a projekt tartalom megváltoztatása, az Unió és a tagállamok által hozzárendelt erőforrások elégtelensége, valamint a többszintű irányítási struktúra miatti hosszadalmas döntéshozatali eljárás.

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

Kiadóhivatal

EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Telefon: +352 4398-1

Megkeresés: eca.europa.eu/hu/Pages/ContactForm.aspx
Weboldal: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors

© Európai Unió, 2018

Az olyan fényképek és más anyagok felhasználásához vagy reprodukálásához, amelyek szerzői jogainak nem az Európai Unió a tulajdonosa, közvetlenül a szerzői jog tulajdonosától kell engedélyt kérni.